

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Félé évre	6 kor.
Negyedévre	3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

Centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főttér 88 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órában.

Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába (Könyvnyomda és Papíráruhágyár r. t. küldendők.

Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Cirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kereskedelmi ügyek.

A pénzügyi bizottság a múlt napokban Hieronymi költségvetését tárgyalta országos nagy érdeklődés közben.

A trendkívüli érdeklődést annak tulajdoníthatjuk, hogy a közgazdasági kérdések ma divatban vannak. Az Ausztriával való viszony függősége és ideiglenes állapota, a nemzetközi szerződések előkészítése, a közvetlen érdekelt osztályok vetelkedése és társadalmi akciója, a különböző pártállások szerint dolgozó sajtó agitációja, legújabbban a szerb kereskedők látogatása mind közrehatottak arra, hogy a közfigyelem, melynek hatása a képviselőkre is kiterjed, e kérdéseket előtérbe állítsa.

Ennek pedig csak örülhetnénk, ha állandóságában bizhatnánk. De ismerjük a hangulatunkat s tudjuk, hogy a divatos, vagy alkalmi áramlatok szerint igazodik s holnap már más irányt kap föl. Mert hasztalan erőlteti Szederkényi a bizottságban, hogy a magyar emberben megvan a kereskedelmi és ipari érzék. Ez lehet bók, melynek forrását sem kell nagyon keresnünk, de — sajnos — legkisebb mértékben igazság. Meg is czafolták ugyanazon ülésen és pedig a közjogi ellenzék részéről, mert Justh Gyula keserűen mutatott arra a helytelen idegenkedésre, mely közönségünkben az ipari és kereskedelmi pályák iránt nyilvánul. Sz e a köztapasztalat — fájdalom — csaknem teljes mértékben igazság.

A számtalan eklatáns bizonyíték közül említsük csak azt a legújabb és legjellemzőbb beismerést, a mi különben az igazságot fejezi ki, hogy Bosznia reánk nézve még ma, évtizedek múlva is „terra incognita”. Bezzeg az osztrákok előtt nem az, mert azok ott már piacokat teremtettek maguknak s míg mi az okkupációt még mindig csak politikai agitációkra használjuk, addig az elemes osztrák anyagi előnyököt merit belőle, holott nekünk inkább kezünk ügyébe esnek.

Hát a szerbek látgatása nem ellenük bizonyít? Ha mi életfelelők lennénk, nem várnók, hogy ők jöjjenek hozzánk, hanem mi sietnénk hozzájuk, mert nekünk több szükségünk van az ők piacaikra, mint nekik a mi czikkeinkre, melyekkel a nyugati verseny ellátja. A kereskedelmi miniszter ugyanis a kiviteli kereskedelmet tüzte ki az iparfejlesztés egyik főfeladatául és

igen helyesen; de ezt csak úgy érvényesíthetjük, ha a sült galambot nem várjuk hol az államtól, hol másoktól mindig a száunkba, hanem magunk is faradunk érte.

Hanem a kik e földicsért, de tényleg kevésbé létező szellemi társadalmi fejlesztésében segítségünkre lehetnének, ép az ellenkező irányt szolgálják, a „segíts magadon” elvének hirdetésével s az öntevékenységre buzdítás helyett azt a hitet terjesztik, hogy a külön vámtérület oly csodaszor, mely tovább biztosítja a sült galambot.

Csak természetes, hogy egy ily halás kérdést nem hagyhattak ép a kereskedelmi tárczánál szellőztetés nélkül, de a miniszter kitért a kíváncsiskodók elől, hogy viszonyunk 1907-ig rendezve van, a folyamatban levő tarifa- és szerződési tárgyalások miatt pedig részletesen úgy se nyilatkozhatik.

De a mit elhallgatott szóval, bőven pótolja tettel. Mert az ellenzék részéről sürgetett előkészületek már rég folyamatban vannak. Hegedűs Sándor teljes önzettel hivatkozhatott az utóbbi tíz év iparfejlesztési eredményeire, melyekhez Hieronymi most saját akciójának szálait kapcsolja. A mit elődei tettek, a mit maga tervel, az mind előkészület a külön vámtérülethez, mely mindnyájunk végczélja, mert csak módokban és eszközökben különbözünk. Mi a rázkódtatásokat lehetőleg ki akarjuk kerülni, míg a vaktában rohanók az ország kiméltése nélkül törnek a célhoz.

A szakoktatás gyakorlatias irányú fejlesztése; iparszövetkezetek, közműhelyek létesítése; a kisipar istápolása és a szükséghez képest gyárak alapítása; a közlekedési viszonyoknak minden téren való javítása és a kivitel előmozdítása: mindez nem egyéb a sürgetett előkészületnél, mert mentől erősebbek és önállóbbak leszünk s mentől kevésbé szorulunk másokra: annál inkább jutunk abba a helyzetbe, hogy mások föltételeire ne reagáljunk és másoknak föltételeket szabjunk. Ha iparunk annyira jut, hogy fölösleges nyers-terményeinket föl tudja dolgozni; ha tőkéink hazai vállalatokat táplálnak s társadalmunk a hazai czikkeket karolja föl: akkor nem tarthatunk rázkódtatások-

tól s könnyebben beszélhetünk a gazdasági önállóságról.

Csak hogy ezekhez mindnyájunk közreműködésére van szükség, mert az, hogy vágyainkat jelszavakba foglaljuk s azokkal a mindenkori kormányok ellen korteskedjünk, nem elég az üdvösségre. Hanem, ha vállvetve oda hatunk, hogy intelligenciánk ne zárkózzék el az ipari pályától, főuraink s más tőketulajdonosaink mozdítsák elé a hazai vállalkozást, társadalmunk pedig ne csak hirdesse, hanem cselekedje és kövesse a hazai iparpártolást: sokkal többet fog nyomni a mérlegen.

Ne az elméleten nyargaljunk, hanem a gyakorlatban izzadjunk s akkor meglesz a gazdasági önállóságunk. A kormány a maga részéről megtesz mindent, a mi az előkészítésben az ő feladata lehet. Az előtűnk ismeretes program és iparpolitika erre elég bizonyíték. Tegye meg a többi tényező is a magáét s akkor czélt érünk. De, ha minden erőnk abban merül ki, hogy a kormányt okozzuk és szidjuk, segítségére pedig nem sietünk, akkor nehezen.

Nagytiszteletű Szilágyi Farkas úrnak.

Igen tisztelt régi barátom! Kedvesen voltam meglepetve a protestáns nőegylet kérdésében írott soraid által. Más ember, más felfogás, más hang! Mindez visszaemlékeztet a multakra, midőn mi együtt küzdöttünk a mi feledhetetlen kedves elvbarátainkkal. Én nem változtam meg, a régi nemes elvek lobogója alá tartozom most is. Te sem változtál sok derek barátunkkal. Csak mások felfogása változott meg körülöttünk. Helyesen-e? a fölött éppen veled nem vitatkozom, mert te igazán a békesség embere vagy.

Ime szívesen kijelentem, hogy ha a tervezett egyesületet, a mint írod: „elsősorban vallástársadalmi czélok szolgálatára kell megalakítani”, tudniillik, a mint én czikkeimben ismételtelen kifejeztem, a „vallásos hit bensőbb, odaadóbb ápolására”, senkinek sem lehet észrevétele, mert hiszen — emlékezhetsz — barátságos beszélgetés közben nem egyszer fejeztem ki aggodalmamat a felett, hogy — nem véve ki egy felekezetet sem — az igazi nemes, szívből jövő

TÁRCZA.

Ladamos.

Közi: Szentkatolnai Bakk Endre.

Az ellenmondók a Vajda előtt megjelentek s pereltek. De a káptalannak ítéltettek a fenn elősorolt községekbeni részjóságok, úgy Ladamos is. 1499. május 24-én (feria texta proxima post fest. Pentecost.) Kolozsvárt kelt levelével Péter erd. Vajda¹ újból meghagyta a kolozsmonostori konventnek: hogy az erd. káptalant, Guthi Országh Sebestyén neje Vizaknai Magdolna által hagyományozott s megnevezett birtokokba vezesse és iktassa be. A mit teljesített is a konvent s 1499 június 13-án (tertio die diei Introduct. et evocat. praedictarum — in festo b. Antonii Conf.) jelentette Péter erd. Vajdának: hogy az erd. káptalant valóban beiktatta és bevezette a neki hagyományozott birtokokba. S az ellenmondókat a vajda elébe idézte².

1507-ben Vizaknai Miklós legifjabb (I. Vizaknai Ferencz fia) nem nyugodott meg a történeten; hanem a szelindekieknek eladta ladamosi s a vele említett falukbani birtokot³. De később 1519-ben visszaitéltetett a káptalannak s az annak birtokába visszahelyeztetett⁴.

II.

Legifj. Vizaknai Miklós és fia II. Ferenczben kihálván mind két nemet véve a Vizaknai család,

¹ Cist. Capt. Alb. fasc. IV. nr. 9. — A Kolozsmon. konv. Transumpt. 766. sz. a. Centur. S. nr. 29.

² Gyulafeh. kápt. lev. Eredeti Papiros 28—31. em. Pecséttel. Víznyomások bályegye közben függő mérleg. Cent. S. nr. 29.

³ Gyulafeh. kápt. lev. Cent. R. nr. Egyszerű papíron nyílt alakban írva.

⁴ Gyulafeh. kápt. lev. Div. Com. Cista. I. fasc. II. nr. 5.

Ferdinánd király 1553. nov. 19-én Bécsben kelt donacionális levelével Fejérmegyében fekvő Fejéregyház és Langodár birtokokat, úgy szintén a Küküllőmegyében fekvő Balázstelke nevű birtokrészt, a melyek Vizaknai Ferencz magva szakadtával a magyar koronára szállottak, minden hozzátartozó királyi jogokkal együtt Haller Péter erd. kincstartója és tanácsosának adományozta, ama hü szolgálati jutalmául, melyeket neki magyarországi uralma kezdetétől fogva, nem kimelve fáradozásait, sőt költségeit sem, teljesített¹.

1556. Szászsebesen tartott országgyűlés végzése folytán az erd. püspök és káptalan minden javaitól megfosztatván, az egyháznak hagyományozott javak is a fejedelmi kincstárjára lefoglaltattak. Hihetőleg e sors érte a gyulafehérvári káptalannak sz. mise mondás végett Guthi Országh Sebestyénne által adományozott ladamosi birtokot is a többiekkel együtt.

1556. feria quinta proxima post fest. Resurr. dni Tordán kelt iratával Swraklyni Petrowits Péter fejedelmi helytartó a Vizaknai Geréb-házat és örökös királybiroságot Haller Péternek adományozta; mely adomány Izabella királynétól is 1557-ben, I. Ferdinánd királytól 1558-ban² megerősítettet. Hogy Ladamos kinek donáltatott, kezembe ezt felderítő okmány idág nem akad 1696-ig. Hihetőleg a bethleni gr. Bethlen családnak, mit egy ezer évbeli irat is sejtet; melyben Bethlen László felemlíti, hogy Ladamos elei birtok és a szelindeki communitásnak zálogba adták.

1696-ban Homorodszentpáli Szentpály Ferencz Vizakna királybírája kezébe került Ladamos; ki cserét

¹ Turul. IV. k. 60 l. Gyulafeh. kápt. lev. Div. Com. Cista I. fasc. I. nr. 32.

² Gyulafeh. k. lev. Prot. Ne quid nimis fol. 98.

tett gr. Bethlen családdal s annak ladamosi belső és külső birtokaért adta Girbójt egész rata portióját és homorodszentpáli nemes kuriáját tartozékaival együtt.

Mit megelőzőtt Bethlen Lászlóvali szerződése, melyben az következőket írja: „Én Bethleni Bethlen László, adom ezen kezem írása és Petsetem alatt költ Levelemet, hogy én szabad jó akaratom szerint adtam és ajándékoztam Szent Páli Ferencz uramnak és Posteritársinak, a Fejérvármegyei Ladamos nevű pusztá Praediumhoz való Jussomat (mely Praediumot depraesenti a Szebeuszéki Szelindeki Communitás bir) úgy, hogy elemmel celebrat contractus szerint ezen praediumnak zálogát letévén, a praenotált Communitásnak, legyen ő kegyelmé in perpetuum; melyben ő keglmének evictiot is fogadtam contra qualibet Impetitores juxta continentiam decreti. Melyről modo et supra, adom ezen Levelemet. Datae Albae Juliae, die 20 Febr. 1696. Bethlen László m. p. L. S.”

Mely obligatorias levelet Bethlen Gergelynek fia Bethlen Ferencz és mint legitimus haeres, mint törvényes kötelet és cserélést in omnibus punctis et articulis, clausulis et vinculis in pacta obligatione insertis, et inscriptis, acceptálta és approbálta. Nemkülönbben atyjával 1696 jul. 19-én incált cserét is 1697 jul. 19-én Balázsfalván kelt levelével.

Szentpáli a ladamosi egész Praediumot Bethlen Gergelyvel, azután Bethlen Ferenczcel úgy cserélte el, mint fennebb is látták, hogy ő érte a girbói egész részjóságot és a homorodszentpáli nemes házat minden tartozékaival átadta¹.

¹ Szentpáli esal. lev. Hasonlóan Gyulafeh. kápt. lev. Cent. B. 6. nr. 69. „Cambium Jure insignioratitio Francisci Bethlen et Franc. Szentpáli super curia nobilit in Homorod-Szentpáli et Portione in Szprin Cotta Küküllő exist.”

és!

ba szenved,

RTÁR

109 52

ZE

-utca.

unkát.

ert.

INCZE.

nk budas-
s külföldi
s ingatlan
g terjedőknek, ál-
nokoknak,
zes nélkül
scréten.

rtalása.

sai

a 15.

eg.)

Kizárólag kézimunka által készített czipők.

advari

ouble-
ujjak-
el.

rendő,

88 20—52

vallásos buzgóság, különösen ha áldozattal is jár, sok kívánni valót mutat fel városunkban is.

De amikor nt. Jancsó úr május 12-iki ismertető cikkében ismételve olvasom a főczt, azt t. i.: hogy „betegek, szegények felegelésére és az árvák ügyének felkarolására“ alakítottak egy protestáns nőegyletet, s az a főczt már a czimben is jelezve van „a nagyenyedi protestáns nők szegény- és betegsegélyező egyesülete“ által; sőt az egyesület működésének eszközei között első helyen áll: „a kenyérszétosztás, népkonyha állítás, betegek, szegények és árvák meglátogatása és szükséghez képesti felegelése“, egyszerűval mindaz, aminek teljesítéséhez csak Krisztus szeretete, Krisztus követése, igazi emberszeretet kell, mely felekezeti különbség nélkül tapasztalat szerint meg van; meg kell legyen mindnyájunk lelkében; akkor belátható, hogy önkénytelenül is azt kellett mondanom, amit te is irsz, t. i.: „okosabb dolog volna e czél szolgálatára felekezeti jelleggel nem bíró nőegyletet létesíteni“. De hát te azt mondod, hogy: „nemesak ez a czél“. Jól van; de a többi czél és eszköz között a legutolsónak nt. Jancsó úr a „templomi énekhar működését“ tette, s ez az egyetlen egy protestáns társadalmi czél, melyről említés van téve, s amelyet bizonyára mindenki helyeselhet; de akkor talán az lett volna czél szerű, hogy ezt és a többi protestáns társadalmi czél fejte volna ki az egyetel czime, czélja és eszközei fejezetben, a tervezet ismertetése, vagy legalább nt. Jancsó úr válasza az ebben foglalt személyeskedés és gyanúsítás helyett. Nem tette; én hát csakugyan nem értettem s nem érthettem félre, sőt — amint helyesen fejezte ki — eléggé igyekeztem a nt. urat „megbecsülni“, mert nem követtem palástolatlan modorát.

Még csak egyet. Bizonyára nagy érdeklődéssel olvasod te is a népoktatási reformról szóló enquette tárgyalásait. Nem tűnik-e fel mindnyájunk öröme, hogy a magyar felekezetek képviselői s így elsősorban egy Feher Ipoly, Komlóssy Ferencz kanonok, Antal Gábor ev. ref. püspök, sőt Bogdánovich Lucian szerb püspök is, versenyezve hajlandók az eddig féltékenyen védelmezett felekezeti jelleg helyett a magyar állam fenségét, az állami jelleg emelni ki? Nekem bizony elégtételül szolgált, mert 1897-ben tartott egyik képviselőházi beszédemben nyíltan kifejeztem azon nézetemet, hogy a tanítóképzés elsősorban a magyar állam feladata. Nehai jó Kovács Ödönnek az ev. ref. theológiát is az állami egyetem körébe osztotta volna be. És ebben az időben, ilyen tünetek hatása alatt, midőn Nagyenyeden — szándékosan és tervszerűleg — egyetlen felekezet sem támadott és támad egymás ellen, sőt a te bizonyításod szerint melegen támogatjuk egymást, azt kell olvasnom a nt. Jancsó úr tollából hogy: a protestánsoknak védekezni kell! Három hónapja, hogy eljöttem Enyedről. Akkor még nem volt baj, legalább sem te, sem nt. Jancsó úr nem szóltatok erről, mert hiszen jól tudod, hogy ha baj fenyegetett valahonnan, én és jó barátaim rögtön készen állottunk

a védelemre s a baj elhárítására. Most már bajnak kell lenni. De régi tapasztalat szerint Enyedben a baj soha sem járt egyedül. Tehát, ha nt. Jancsó úr szerint „egyház-társadalmi téren védekezni kell, ha gyáván elveszni nem akarunk“, akkor nem csak az ev. ref. egyházat, hanem a róm. katolikust, a lutheránust, az izraelita és görög vallású egyházakat is — valami — általam nem ismert baj fenyegeti.

Ez ellen, nt. úr recipéje szerint, már most „egyház-társadalmi uton“ védekezni kellene. Mert ha nt. Jancsó úr szerint: „városunk legnépesebb és így a vezetésére hivatott s jogosult protestáns egyházának a reformátusnak“ védekezni szükséges; akkor mit tegyenek a kevesebb lélekszámmal bíró, gyöngye egyházak? Talán külön, külön szervezkedni? egymás ellenében féltékenykedni? gyanakodni? azután szétválni, szét-huzni? városunkat elgyöngíteni? — Isten mentsen ettől. Pedig te, a történetiről, jól tudod, hogy: a példának logikája van, s a logikának következményei szoktak lenni. Én maradok a régi kipróbált jó elvünk mellett. Az Isten segítsen téged, hogy nemes szándékod, nemes gondolkodásod gyümölcse oly édes, oly üdvös legyen, amint jó szíved. Lelkemből támogatlak becsületen munkádban, mint régen mindég.

Hü barátod:

Török Bertalan.

Örvendünk, hogy a vita ellentétei az őszinte tisztelet, egyetértés és barátság meleg hangjában olvadnak fel. Olvasóink is bizonyára egyetértenek velünk abban, hogy a kérdés minden oldalról meg volt világítva s így a vitát befejeztük tekinthetjük. Érvényesült a társadalmi egység magas szempontja; s a meggyőződés melegségével ismertettél el az egyházas érület fejlesztésének szükségessége. Olyan két fontos dolog ez, a melyek egyáltalán nem zárják ki egymást; hanem karöltve egyesülnek az általános emberi és nemzeti czélok szolgálatában. Ebben bizonyára elfogulatlan olvasóink mindegyikének véleményével találkozunk. S ennek következményeképpen találkozunk abban az egyetértésben is, hogy művelt közönségünk a mi társadalmi életünk egységét a multnak böcs és becses hagyományai alapján, mindig tiszteletben fogja tartani s minden erőt egyesít ennek az egységnek fenntartására. **Úgy legyen!**

Szerkesztőség.

Gőz- és kádfürdő Nagyenyeden.

Végre vagyunk abban a szerencsés helyzetben, hogy a létesítendő gőz- és kádfürdőről mint olyan valamiről beszélhetünk, a mi a legközelebbi időben létesülni fog. Hogy mily elsőrendű szükségletet képez egy olyan fürdő egy intelligens lakosságú városban, kitűnik abból a rokonszenves pártoláshoz, a melylyel városunk közönsége a városi tanács által felvetett eszmét felkarolta. A fürdő bérleti jegyek tömeges gyűjtése, melyek a fürdő fennállását már minden kétséget kizárólag biztosítják, abba a helyzetbe hozták a városi tanácsot, hogy ezt az ügyet már a legközelebb tartandó képviselőtestületi közgyű-

lés elé terjesztheti, a hol annak egyhangú elfogadását reméljük.

Az építendő fürdő rövid leírását — tekintettel az ez iránt mutatkozó érdeklődésre — az alábbiakban adjuk:

A jelenlegi uszoda előcsarnoka és kabinjai lebontatnak, a kabinok a szemben levő oldalra helyeztetnek. Az így nyert tere egész a malomárok partjáig épül azután az új fürdő szélességben, melynek legkisebb szélessége 9 m. lesz. Frontja a part hosszában húzódik végig 34.40 méter hosszúságban.

A bejárat a front közepén lesz, a honnan egy 1.5 m. széles folyosóra lépünk, mely egyenesen az eddigi uszodához vezet. A folyosó a fürdőt 2 felé osztja. Jobbról lesz a gőzfürdő a szükséges medencékkel, balról az I. II. osztályú kádfürdők és a népfürdő. Az uszoda, mely most már az új fürdővel van kombinálva, az eddigi díjak mellett áll a közönség rendelkezésére. A gőzfürdő berendezése a következő:

A folyosóról jobbra belépünk az 5.15 m. széles és 9 méter hosszú öltözőbe, a honnan a kisebb langyos víz medencéhez jutunk.

Ebből azután át megyünk a nagy meleg víz medencébe — a honnan balra a gőzkamarába nyitunk. A gőzkamarából a „Dörzsölő“-be jutunk, innen a „hideg medencébe“, melyből végül megint az öltöző és pihenőbe térünk. A vízmedencék mind porcellán-téglaakkal lesznek kirakva, a helyiségek oldalt, esetleg felül világítóval lesznek ellátva. A folyosóról balra vannak a kádfürdők és a népfürdő.

A kádfürdők állanak: 4 első osztályú és 2 második osztályú fürdőből. Az I. osztályú kádfürdők porcellán téglaakkal kirakottak, a II. oszt. fürdők pedig beton- vagy fakadak.

A népfürdő egy terjedelmes nagy beton meleg víz medencéből és egy öltözőből áll. Ugy a népfürdőbe, mint egy elkülönített „betegek kádfürdő“-jébe, külön az északi oldalra elhelyezett bejáraton keresztül lehet bejutni.

A vizet a fürdőhöz vagy a malomárokba fogják nyerni, a mely esetben a víz meg fog szűretni, vagy egy a patakmederben elhelyezendő kútból, a mely esetben természetesen a termésvíz a vizet nyernék. Sok tisztasági szempont szól a természetesen szűrt víz felhasználása mellett.

Az elhaznált viz, akár a patakba nyerik azt, akár a kútból, a malomárokba fog vezetetni.

A belső felszerelése a fürdőnek minden jogos igényt ki fog elégíteni és tisztaság tekintetében a fokozott igényeknek is megfelel.

A fürdő költségeire 43.000 korona van előirányozva; üzemköltségei évenként pedig 4000 koronára becsültetnek.

Az üzem-költségek fedezését és a befektetett tőke törlesztését mintegy 6900 korona évi bevétel szükséges, a mely összeg már a bérlettel biztosítva van.

Igy semmi kétség az iránt, hogy a fürdő létesülni fog és így egy lépéssel megint közelebb jutunk egy modern város képéhez.

Szentpáli alig egy pár év eltelte után Ladamos a vizaknai birtokkal elakarta adni; de 1699-ben gyermekei: Szentpály Sára, Klára (Bogáthy Jánosné) protestáltak és contradikáltak, atyjok Szentpály Ferencz által Homoródszentpál, Ladamos és Vizaknán levő ősi birtokoknak eladása ellen¹. Ezt tette fia: Szentpály Benjamin is a híres kurucz lovas kapitány (Perneszy Mari férje)². Miknek folytán nem is adta el Szentpály Ferencz Ladamos, hanem 1700-ban ladamosi praediumban házat építtetett. Mely alkalommal ifj. gr. Haller István Szentpálytól a Geréb-házat kiváltani kívánta, a mely zálogba Szentpály Ferencznek a Haller család által el volt adva. Május 22-én Szentpály megígérte, hogy a mint a ladamosi praediumban házat építhet és letelepedhetik, kibocsátja a Geréb-házat a zálogsumma letétele után minden perlekedés nélkül³. De e nem történt meg; sőt fia: Samu, László és Benjamin és Szentpály József az unokája 1718. szept. hóban 4067 frtért Bogáthy János kamaraispán birtokába bocsátották át. De ifj. Haller Gábor ellenmondott, megkínálta őket a 4067 frt. zálogsummával.

III.

Rövid idő lezajlása után, Ladamos újból vissza került a Szentpály családtól a gróf Bethlen családhoz. Már 1750-ben a ladamosi birtokot gr. Bethlen Pál birta. Tisztartója Vass Dániel 1758-ban meghalt.

1763 körüli években gr. Bethlen Samu birta. Kinek tisztartója volt Jancsó Ferencz az uradalomban.

1785-ben gr. Bethlen Lajos kezében volt Ladamos, kinek ottani tisztartója Érsek Lajos volt, ki Ladamoson 1791-ben el is halt.

¹ Prot. Ladislai Illyei. 1699. p. 39. 91.

² Cotta Alb. Cista IV. fasc. IV. nr. 24. 39.

³ Vizakna vár. levélt. „Fiskusali per“ 264—265 l.

1825—28-ban ladamosi gr. Bethlen udvarban tisztartó volt Tötös Mihály.

1829—1850. ugyan udvartiszt, provisor volt a ladamosi gr. Bethlen udvarban Hogyai Bedő József.

A gr. Bethlen családnak Ladamoson 2 udvara volt: felső és alsó.

a) A felsőt, mely fenn az oldalban van fensikon, újabb időben gr. Bethlen Pál cs. kir. kamarás és gub. fogalmazó birta. Ki eladósodván nagysolymosi Augustinovits Pál gubern. consiliariusnak¹, neki részint adósság törlesztésbe, részint felül-fizetett összegben a jelzett udvart a hozzátartozó külsőekkel eladta. Az udvartelken van: 4 szobával ellátott curialishoz, melyet — mint mondják — Augustinovits építtetett jelenlegi jóságigazgató Szentiványi István alatt), csűr és gabonás. A gabonást kivéve, mely fából van, a többi épületek mind téglából vannak cseréppel fődve. Szép gyümölcsös kertje is van.

Augustinovits gubern. consiliarius és tartom. főszámvívői hivatali elnök s az erd. unitárius status főkurátorának egyetlen fiához kötött szép reményei megsemmisülvén, 1837. okt. 1-én végredeletében ladamosi birtokát, minden tőkéit, könyvtárát stb. hagyta elsősorban a kolozsvári unitárius főiskolának.

Vagyis, a mint ő hagyakozásában kifejezi: „Az Erdély nagyfejedelemségi unitárius egyházközönség sorsát te-

¹ Id. Augustinovits Pál unit. lelkész és kissolymosi Mátéffy Lidia fia, született Udvarhelyszék Sz. Ábrahám községben 1769. szept. 16-án. Családja 1660-ban a lengyelországi vallási üldözések alkalmával menekült Erdélybe. (Jakab Elek Kolozsvár tört. II. k. 732. l.) Az Augustinovits család cízmere: a székykeresztúri unit. gimnázium levéltárában látható. Kék paizsban zöld terep oroszán, jobbábjában kardot tartva, melyen egy fő van. Sisakdísz: egy kiterjesztett szárnyú fekete sas. Foszlányok: Ezüst-kék, arany-beres. (Pálmay J.: Udvarhelyvárm. nemes családjai. 14. l.)

kintvén s ifjainak a tudományokban s jó erkölcsökben neveltetését előmozdítani óhajtván — a mi eleitől fogva főczélja volt — ezen egyházközönséget hagyta minden javaiban általános örökségnek. E javak ladamosi jóságja, melynek értéke 52,000 frtra s könyvtárával s 6 ezer frt. készpénzével együtt 60,000 frtra tehetők. (Keresztény Magvető IV. k. 32—34 l.) Rendelte: hogy jövedelméből $\frac{5}{6}$ -ot adjanak be az egyházközönség folyó szükségleteire, $\frac{1}{6}$ -ból gyűjtésnek 10,000 frtot, a mi 1846-ban meg is volt. Az alapítvány már 1863-ban 120,812 frtra volt nevelkedve. (Jakab E. Kolozsvár tört. III. k. 970—971 l.)

1898-ban az unitárius status igazgatótanácsa márvány-emlék-táblát arany betűkkel tett a felső udvarház déli falába; megörökítvén halás kegyelettel a nagylelkű hagyományozó emlékét a következő felirattal:

„A csemetéből terebélyes fa
növekedett, melynek gyümölcseit
élvezve, árnyékában pihenve,
az unitárius vallás közönség
halás kegyelettel őrzi
jóltevőjének kissolymosi
Augustinovich Pálnak
drága emlékét.
Született 1764-ik év szeptember 16-án.
Meghalt 1837-ik év október 5-én.
Az emléktábla behelyeztetett
1898-ik év június hó 12-én.“

b) Az alsó udvart külső tartozékaival ifj. gróf Bethlen Gábortól, Kis- és Nagyküllő megyék főispánja, az erd. közműv. egyesület, az Emke elnökétől (id. gr. Bethlen Gábor kuriai bíró és gr. Bethlen Klára

¹ Saját kívánására Kissolymoson temettetett el.

— **Lapunk mai s**

— **Urnappja.** A 10. p. f. hó 2-dikán hag unnepele meg a r. k. rend templomában d. lyet ft. Deli Ödön tével az egybesereg templomból a főtér k rakhöz és oltárhoz tisztis idő kedvezett. emelte a kivonult hor alatt szépen sikerült adta jelet mintaszerű

— **Időjárás.** Kán talan szárazság uralko ugyan, néha felettünk kán; eső azonban nem kás nép veriteke alak nek és még fokozottab

— **Eljegyzés.** A s ügyvéd f. hó 2-án elje Kolozsvárott. Gratulál

— **Kheim Nándor** szeszgyár fogyasztási végett városunkon tart

— **Kinevezés.** A miniszter Kárpiss J. gimnáziumi helyettes a fennálló szerződés kinevezte.

— **Értesítés.** A „na alakuló gyűlése pontban 3 órakor ben; és nem 4 órakor mában tévesen hirdety az érdeklődőket ujlág készítő bizottság.

— **Róder Antal,** f. é. május hó 31-en szébenben. Hült tetem órákor tetettek a róm. nyugalomra.

— **Utcaseprés.** M hogy az utcák seprésé reggel végezék. Felső a belügyminiszter gond az emberiség tüdejét fertőzés ellen védelmez ma is akkor kavargák

fiától)¹ 1874 nov. 12-én meg az unitárius státu ken a régi téglából ép ház helyett csinos új v igazgató alatt épült. 2 csűr is volt 1872-ben taniak mind téglából e Itt is szép gyümölcsös 1848. okt. 17. 18-án rabolták, elvívén onnan asztag gabonát, egyes szerelvényeket. Azonba tudóván, 1849 jul. 13. iromány s későbbi per felment; a kárterítés n sége reparciálatott. I leszve.²

Az Augustinovits-fele tetett ezen gr. Bethlen különben 1898-ban 200 alamosi 2135 hold birt tárius status Ladamos holdat bir. Jelenleg all belseitelek és a Meszak szántó és kaszálót véve de fájdalom az Vidrié

¹ Ezen belső udvartelek a val 1841-ben a gr. Bethlen Gábor birtokába került. Bec pedig 1120 frt 5 kr. volt.

² Mintegy 62-en vettek r Vákár, Salamon, Nemes, Bal Boilla, Olár, Dorka, Korfa, családokból.

(Fol

Számos el
biz
iga

Vegyes hírek

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Urnappja.** A róm. kath. egyház magasztos ünnepét f. hó 2-dikán hagyományos fénytel és áhitattal ünnepelte meg a r. k. hívők nagy serege. A minorita-rend templomában d. e. 9 órakor ünnepi mise volt, melyet ft. Deli Ödön házfőnök celebrált. Mise végzetével az egybesereglett hívők processiója kivonult a templomból a főtér különböző pontjain felállított sátrakhoz és oltárokhoz vonult. A körmenetnek gyönyörű tiszta idő kedvezett. Az istentisztelet fényét nagyban emelte a kivonult honvédség, mely kitűnő vezérvet alatt szépen sikerült díszlövészekkel és díszelvonulással adta jelet mintaszerű fegyelmességének.

— **Időjárás.** Kánikulai melegség és tartós, vigasztalan szárazság uralkodik határunkban. Felleget látunk ugyan, néha felettünk is, de többször gazdáink homlokán; eső azonban nem hull a földre, legfeljebb a munkás nép veriteke alakjában. Ugy látszik, szomorú jövőnek és még fokozottabb drágaságnak nézünk eléje.

— **Eljegyzés.** Asztalos Kálmán dr., nagyenyedi ügyvéd f. hó 2-án eljegyezte Veress Eta kisasszonyt Kolozsvárott. Gratulálunk.

— **Kheim Nándor,** p. ü főszámtanácsos, a helybeli szeszgyár fogyasztási jövedék kezelésének vizsgálata végett városunkon tartózkodik.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kárpiss János gyulafehérvári kath. főgimnáziumi helyettes tanárt ugyanazon főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag, rendes tanárrá kinevezte.

— **Értesítés.** A „nagyenyedi protestáns nőegyesület“ alakuló gyűlése f. június hó 5-én, vasárnap d. u. pontban 3 órakor lesz a városkőza gyülestermben; és nem 4 órakor, mint az lapunk 44-dik számában tévesen hirdette volt. — A leendő tagokat és az érdeklődőket újlag tisztelettel meghívjuk. Az előkészítő bizottság.

— **Róder Antal,** nyug. m. kir. fegyintézeti ellenőr, f. é. május hó 31-én reggel 3 órakor meghalt Nagy-szebenben. Hült tetemei f. é. június hó 2-án d. u. 4 órakor tetették a róm. kath. temető kápolnájából örök nyugalomra.

— **Utcaszeprés.** Már többször felszólaltunk az ellen, hogy az utcák seprését ne napközben, hanem kora reggel végezzék. Felszólalásunk támogatására felhoztuk a belügyminiszter gondosságát és rendeletét, melylyel az emberiség tüdejét minden lehető módon s minden fertőzés ellen védelmezni igyekszik. Hasztalan. Még ma is akkor kavargják fel az utca szemetes porát, mi-

lütől) 1874 nov 12-én önkéntes árverés útján vette meg az unitárius státus 26,650 forinttal. Az udvartelken a régi téglaól épített s zsendelylyel fedett udvarház helyett csinos új van, mely Albert Deues jószágigazgató alatt épült. 2 istálló, 1 gabonás, 2 pincze, 1 csűr is volt 1872-ben a jelzett udvartelken és ott mostaniak mind téglaól építve s cseréppel vannak fűdve. Itt is szép gyümölcsösök van.

1848. okt. 17. 18-án a helyi oláhok ezen udvart kirabolták, elvivén onnan minden marha állományt, 4 asztal gabonát, egyes élelmi szereket s gazdasági felszerelvényeket. Azonban később nevei a rablóknak kitűdödván, 1849 jul. 13-án kelt becslesi és békéltetési iromány s későbbi peres akták szerint a kár 2310 frtra felment; a kártérítés megítéltetett s a fizetés mennyisége repareriatott. De még ma sincs egészen letörlesztve.²

Az Augustinovits-féle 600 hold birtokhoz megszerzetett ezen gr. Bethlen-féle 329 hold birtokrész is, nemkülönben 1898-ban 200,000 frton a gróf Teleky-féle alamori 2135 hold birtok; minek folytán most az unitárius státus Ladamos és Alamor határán közel 4000 holdat bir. Jelenleg alkuban volt a Kozák Ferenc-féle belsőttelek és a Meszáka nevű határ részben levő 96 hold szántó és kaszálót véve is 25—26 ezer korona árban, de fájdalom az Vidrigin román ember kezébe került.

¹ Ezen belső udvartelken a rajta levő épületek és külső tartozékai-val 1841-ben a gr. Bethlen Farkas kezében volt, azután id. gr. Bethlen Gábor birtokába került. Beesértéke 1874-ben 33,955 frt, évi jövedelme pedig 1120 frt 5 kr volt.

² Mintegy 62-en vettek részt a rablásban a Dsurs, Munteán, Albu, Váskár, Salamon, Nemes, Balaska, Deáku, Mojsza, Kretsun, Buzdogány, Boilla, Olár, Dorka, Korfu, Boza, Vulperian, Bucurents, Gredinár stb. családokból.

(Folytatása következik.)

kor legjobban járnak rajta. Ha van utca és seprő és egyáltalán sepernek a legsötétebb Afrikában: bizonyosan ott is olyankor végzik, mikor legkisebb a közlekedés, vagyis érthetőbben szólva: mikor legkevesebb ember jár városzerte. Kérjük ismételtén a városi hatóságot, legyen kímélettel a szenvedő emberiség tüdői iránt. Meltóztatsek a halálózási statisztikára gondolni, melyben a legnagyobb percetent a tüdőbajok szolgáltatják.

— **Felolvasó ciklus.** F. hó 2-án felolvasó-est volt a Bethlen-kollegium disztermében. Fogarasi Béla, gimn. igazgató érdekesen ismertette annak a tanulmányutnak tervezetét, melyre az ifjúság vállalkozó részét a nagy szünnet folyamán vezetni szándékozik. Utba ejtik Aradot, Temesvárt, Aninát, Herkulesfürdőt, Mehadiát, Ada-Kálét s végig hajóznak a Vaskapu-szoroson. A szép és tanulságos ut költségeinek némi részben való fedezése végett rendezi a tanárkar a felolvasó-esteket, melyek közül a második f. hó 5-én, a harmadik f. hó 12-én este 8 órakor tartatik meg ugyanazon helyiségben. Az első felolvasást nagy közönség hallgatta végig, mely az érdekes felolvasást tetszéssel jutalmazta.

— **Iparos-mulatság.** A Nagyenyedi Ipartestület ma este tartja érdekes műsorral az első nyári mulatságot a sétatéri fedett táncz helyiségben; délután 5 órakor séta hangverseny lesz, melyen a tűzoltózenekar fog játszani; ajánlunk olvasó-közönségünk pártolásába.

— **Tornaverseny.** A Bethlen-kollegium gimnáziumi ifjúságának szokásos nyári tornaversenye f. hó 5-én délután tartatik meg az intézet kertjében. Az érdekes program alapján gondosan előkészített versenyt ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— **Miniszteri rendelet az aranka kiirtásáról.** A földmívelésügyi miniszter rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz egy határnap kitűzésére, mely időig mindenki köteles lóhere és luczernás földjén az arankát, törvényes következmények terhe alatt, lelkiismeretesen kiirtani. Vármegyénk alispánja az aranka kiirtásának határnapját, tekintve éghajlati viszonyainkat, július 20-ban állapította meg, melyről hirdetményben értesítette vármegyénk közönségét.

— **A ref. templom új toronyóra** alapjára az Iparos-Önképzőkör által f. hó 12-én — jövő vasárnap — rendezendő műkedvelői előadás, a próbák után itélve kellemes estét szerez városunk közönségének. A műkedvelők egész odaadással tanulják esténként a „Mozgó-fényképek“-et Baranyay rendezővel az élükön, hogy Heltai e kitűnő bohózatát a lehető legjobb és összevágó előadásban hozzák színre. Tekintve a czélt is, előre felhívjuk rá olvasóközönségünk figyelmét.

— **A nagyenyedi áll. polg. leányisk.** önképzőkörének záró s a koronázási emlékünnepejét f. hó 8-án d. u. 3 órakor tartja a sétatéri fedett táncz helyiségben.

— **Labda-sport.** A tennis-játék hívei mind nagyobb számban keresik fel üde levegőjű és kies sétatérünket, hogy e kedves sport társas örömeiben szórakozást és élvezetet találjanak. Örömmel látjuk ezen kedélyes és testet-leiket őrítő szórakozás terjedését. S éppen ezért arra kérjük a Sport-egylet választmányát, tegye lehetővé az új pálya elkészítése és felszerelése által, hogy a kik e játékban szórakozni óhajtanak, alkalmat is találjanak annak gyakorlására.

— **A tartós szárazság** által előidézett. kár az egész országban általános és nemcsak a mezőgazdaságot, hanem más gazdasági ágakat is érzékenyen érintett. Örvedetes azonban, hogy nem az összes gazdákat érte a károsodás, hanem főleg azokat, akik nem szeretnek a korrallal haladni és minden újításnak esküdt ellenségei. Kiválóan érdekes jelenséget tapasztalhattunk ezuttal, azt t. i., hogy azok a gazdák, akik el nem mulasztották az elmúlt őszszel földjeiket a „csillagvédejegyű“ Thomassalaklisszettel megtrágyázni, azok épen semmi kárt sem szenvedtek, — vetéseik nagyon szépek. Ez abban leli magyarázatát, hogy a Thomassalaklisszal trágyázott vetés kifejlődöttebb, ellentállóbb volt a szárazság iránt. Ezen tapasztalatot megczáfolja tehát azon czélból elterjdt vélemény, hogy a „csillagvédejegyű“ Thomassalaklissz csak akkor hat, ha elegendő csapadék van segítségére. Nagyon kíváncsok volna, ha a gazdák a fenti tapasztalatból levonnák a tanulságot és nem idegengednének a modern gazdálkodás áldásait saját előnyükre felhasználni.

— **Szénkéneg-raktár Gyulafehérvárt.** A földmívelésügyi m. k. miniszter Gyulafehérvárott a zalathnai bányahivatalnál termelt nagy mennyiségű szénkéneg elhelyezésére a vasuti állomás közelében főraktár felállítását határozván el. Alsó-Fehér vármegye

alispánja a telep engedélyezésére vonatkozó tárgyalást f. hó 13-ára d. e. 10 órára tűzte ki.

— **Szőlőkarók.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter a szászsebesi erdőhivatal kerületében 55000 drb 3.5—4.5 méter hosszú gömbölyű fenyő szőlőkarót termeltetett. A szőlőkarók ára Szászsebesen vagonba berakva ezenként 88 korona. Vármegyénk gazdái ezen karók vételénél előnyben részesülnek, a mennyiben azokat a földmívelésügyi miniszter rendelete alapján a szászsebesi erdőhivatal elsősorban nekik fogja kiszolgáltatni a vármegyei gazdasági egyesületünk által megállapítandó sorrendben és mennyiségben.

— **Nagyszabású hangversenyt** rendez f. hó 19-én a szászsebesi ev. ref. egyház új temploma felszentelése alkalmából. A műsor magas színvonalát kiválóan emeli Rákosi Viktor író felolvasása, a ki hazafiságból jön, a templom fedezetlen építési költségeire jövedelmező hangversenyen felolvasni. A műsorban résztvesz Patakyl Lászlóné, a festőművész csaló-gánydalu felesége, a művelt külföldön nagy diadalokat aratott Makray mūdialok éneklésével, s ez szám jelentőségét emeli, hogy zongorán maga a szerző fogja kísérni. Szerepelnek még a szászvárosi Kun-kollegium kiváló híre emelkedett, hangversenyeivel fényes diadalokat aratott ének- és zenekara, továbbá Zsigmond Ferenc Kolozsvárról, gyönyörű baritonjával Bánffy Gyurka népdalaiból énekelve, Benedek Károlyné zongora kísérete mellett; dr. Versényi György tanár alkalmi költeménnyel. Nemsokára teljes műsort is közlünk, azonban addig is felhívjuk e magas színvonalu hangversenyre a nagy közönség figyelmét.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvény társaság könyvnyomdájában.

Nyilt-tér.

Az ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

Nyilatkozat.

Oriskó János és közöttem felmerült kellemetlenség csakis felreértésből és haszontalan hazug pletykából származott, de a mennyiben okozója voltam a megtörténteknek, azok felett sajnálatomat fejezem ki és egyszerismint bocsánatot kérek.

Pokalfalva, 1904. május 28.

Enyedi Simon

körjegyző.

244 1—1

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

Alapított 1838. évben.

Vagyonbiztonsági tőkége: 122 millió korona

Intéző: **Báró Podmanitzky Frigyes.**

E társulat, a mely 66 éves fennállása óta 490 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek szerint: **tűz és robbanási,** valamint **jégokozta,** továbbá **haleset és betöréses lopás** általi károk ellen, továbbá **az emberek életére, halál és elérési** valamint **kiházásítási** esetekre.

Képvisele Nagynyeden az:

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI

GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV. TÁRS.

által.

121 22—26

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szivesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Kérékpár igen jó karban **olcsó árért**
ELADÓ.

Hid-utca 1/b.

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat
igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek ki-
szolgálva,

elfogadását

tettel az ez
ban adjuk:
ebontatnak,
Azigy nyert
után az új
essége 9 m.
régig 34.40

an egy 1-5
az eddigi
szítja. Jobb-
kkel, balról
Az uszoda,
va, az eddigi
A gőzfürdő

széles és 9
langyos

g viz me-
parába nyi-
unk, innen
nt az öltöző
porcellán-
t, esetleg
sóról balra

és 2 másod
k porcellán
edig beton-

m elég viz
gy a népfür-
fürdő-jébe,
aton kereszt-

okból fogják
tűretni, vagy
a mely eset-
k tisztasági
felhasználása

ik azt, akár

gogos igényt
a fokozott

előirányozva;
hára becsül-

ktetett tőke
vetel szüksé-
va van.

dő létesülni
jutunk egy

erkölcsökben
eleitől fogva

gyta minden
mosi jószága,

al s 6 ezer
tők. (Keresz-

hogy jöve-
g folyó szük-

a mi 1846-

ban 120,812

tört. III. k.

esa márvány-
udvarház déli

a nagylelkű
tal:

it

k

6-án.

n!

val ifj. gróf

megyék fő-
ke elnökétől

Bethlen Klára

Szentkirály-utca 6 sz. házat csendőrlaktanyává átalakíttatni szándékozván, felkértem az építési vállalkozókat, hogy jelzett házat a jövő hét folyamán — a szükséges munkálatok pontos megállapítása végett — vizsgálják meg, mely szemlevizsgán a helyi kir. csendőr szárnyparancsnokság bármely nap délelőttjén, mint a szükséges adatok nyújtásával szolgáló érdekelt fel. képviseltetni fogja magát.

TÖRÖK JÁNOS.

Nagyenyei kiegészítő takarékpénztár P-t.
Alaptőke: 300.000 korona.
Tartalékalap: 120.000 korona.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénztárszerek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapirokat.

Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket keves örségi díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5¹/₂, 6, 6¹/₂ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6¹/₂ % mellett számít fel.

Betétet kedvező kamattal fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig

EUROPA SZÁLLÓ A Gyulafehérvárt.

I. rangú szálloda 30 szobával, villamos világítás, kitűnő konyha, tiszta borok, remek gyűjtemény, fürdőszobák, telefon, omnibusz minden vonattól — **Mérsékelt árak.**

Számos látogatást esdőllyel mely tisztelettel

62 11—50 **HAAS VILMOS** szállodás.

Részvét kiállításon kitüntette szép és jó munkáért.

Udvari és Társa
kocsigyártó cég

legnagyobb készlet tart **új kocsikból**, valamint elvállal a szakmába vágó javításokat, kocsik lakkozását, bejelést kívánat szerint **Kívánatr. árjegyzéket küld.**

Használt **kocsit** becsere

23 42—100

Megrendeléseket készpénzzel teljesít. Viléki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig irántunk tanúsított nagybeszű pártfogását jövőre kérve, mely tisztelettel

UDVARI és Társa
KOLOZSVÁRT, Radák-utca: Zöldfa-vendéglő mellett.)

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképezők
(ezelőtt KATÓ J.)
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legtökéletesebb kivitelben.

Platin és színes képek,
Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

29 -104

Angol és francia illatszerek.
Bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek.

Fertőtlenítő anyagok, padlómaszkok.
Gazdasági eszközök, állatgyógyszerek.

Köszerekek Gyárak és Cseplőgépekhez.

Naftalin,
Kovarpur,
Férez irtók.
Sebészeti és betegápolási eszközök nagybani raktára.

Burger F.
gyógyárú üzlete
KOLOZSVÁR, Fötér.

BIRTOKELADÁS. Magyarbagó községben (Alsó-Fehér megye)
25 hold tagosított birtok
2 hold belseg, téglából épült ház, magtár, istálló és kisebb erdő

ELADÓ.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 230 1—3

BIRTOKELADÁS.

4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsősorú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszkrétan.**

Bank- és magánadóságok konvertálása.

MELLER LAJOS és Társai
bankbizomány
BUDAPEST, VI, Dávid-utca 15.
(Törvényszékiileg bejegyzett cég. — Válaszbélyeg.)

Kalap, nyakkendő és fehérneműk.

BERKOVITS BÉLA
női-, férfi-, fiu- és gyermek-ruha, valamint férfi-divat üzlete
Nagyenyed, Fötér 3.

Bátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlási-utazásomból haza érkezvén, a tavaszi idényre **sok szép tavaszi ujdonságokat** bevásároltam.

Különösen bátor vagyok b. figyelmét felhívni **elegáns és divatos** női kabát raktáromra.

Saját szabóműhelyemben
24 órán belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésnek megfelelő **férfi- és gyermek ruhákat.**

Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, valamint elismert legjobb minőségű **női-, férfi- és gyermek-czipők**, valamint kalap, nyakkendő és fehérneműket.

Becses látogatását örömmel várva, s magamat szíves pártfogásába ajánlva,
Kiváló tisztelettel

BERKOVITS BÉLA.
426 46—*

Pontos és szolid kiszolgálás.

FÖLDES EDE
könyv-, papír- és zeneműkereskedése

NAGYENYED FÖTÉR

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát a tudomány minden ágából. Raktáron nem levő könyvek három nap alatt eredeti bolti áron beszerezhetnek. Folyóiratok, divatlapok megrendelése postaköltség felszámítása nélkül eszközöltetik. Nagyobb művek beszerzésénél a fizetés részletekben is teljesíthető.

Iskoláknak jutalomkönyvek beszerzését, valamint könyvtárak könyvszükségletét előnyös feltételek mellett eszközölöm, mely könyvekből állandóan nagy raktárt tartok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve
tisztelttel
FÖLDES EDE.

Nagyenyed: Cirner J. Scheissl K. öly, Sch.

XXIV-ik jótékony czele
melynek remélhető jótékony czelekre f. nak **7691** nyereség összeg

Főnyeremé

1 főnyeremény
1 " "
1 " "
2 nyeresemény
5 " "
10 " "
20 " "
50 " "
100 " "
1000 " "
6500 " "

Huzás visszavon

Egy soraj
Sorsjegyek kapható igazgatóságnál Buda-pósta-, adó-, vám- uti állomásokon s a va

200 5—6 Magy.

DIENES

ESZÉK

1 tégely eszéki arzenkeő
1 drb Szalvator-szappan
1 tégely kézi paszta ara
Lyoni rizspor
Ezen cikkek mentek mind tökéletesen a 71

Főraktá

TÖRÖK JÓ
VI, Király-utca

POLL
aszfalt és beton-ép

Alapított 18

Elvállal nedves la-
stb. természetes aszfalt
mosaik lapokat, szabó-
repeket, szabadalmazó
beton-csőveket osztor-
tüzmentes gipstáblák
Ajánkozik járdák, s
turbina telepek, vasm-
Veszékvédelője a
budapesti magyar asz-
Előfogad megrende-
lapok és egyéb dísz-
szerű aszfalt parketár

Zacherlin

Kitűnően használ, mint eddig el nem ért „Rovarpusztító.”

Azonban csak üvegben vásároljuk.

Nagyenyed: Cirner J. József, Fenichel Lázár, Fesztinger A. Dávid, ifj. Lázár Károly, Winkler János. — **Abrudbánya:** Molnár Árpád, Skalongya József. — **Balázsfalva:** Scheissl Károly, Schuller Lajos, Sinberger Salamon, „Consum“ kereskedelmi r. t. — **Gyulafehérvár:** Fingerhut Jakab, Fröhlich Gyula, Jakabfy Albert, ifj. Misselbacher J. B., Petri J. W., Schlesinger Testvérek. — **Marosujvár:** Filla Ede, Virag Tamás. 277 13-20

XXIV-ik magyar királyi jótékonycélu államsorsjáték

melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordíttatni. Ezen sorsjáték nak **7691** nyereménye van **365,000 korona** összegben készpénzben.

Főnyeremény 150,000 korona,
továbbá:

1 főnyeremény	50 000 korona
1 „	20,000 „
1 „	10,000 „
2 nyeremény á	5,000 „
5 „	2,000 „
10 „	1,000 „
20 „	500 „
50 „	100 „
100 „	50 „
1000 „	20 „
6500 „	10 „

Huzás visszavonhatatlanul 1904. június 30.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vas-úti állomásokon s a legtöbb dohánytőzsdeben és váltó-üzletben.

200 5-6 **Magy. kir. Lottójövedéki Igazgatóság.**

Minden családnak
saját jól felfogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét

szabadna pótlékul használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

04.1/d

Hirdetéseket!

felvez a kiadóhivatal:
a Könyvnyomda Részvénytársaság.

ALAPITTATOTT 1871-ben.

DUCHONY és Társa KOLOZSVÁRT
Unió-utca 21. (Vigadó-ép.)

asztalos, mű-kárpitos, díszítő és bútorkészítő.

Elvállal minden e szakmába vágó kárpitos és asztalos munkákat minden kívánalmának megfelelően tartós és gyors kivitelben.

Továbbá felhívom az érdeklődő közönség becses figyelmét, több év óta áldozattal és fáradsággal járó kísérletezés után sikeresen megoldott

moly elleni praeparálásomra.

Minden moly-evett vagy ezen okból megóvándó bútork praeparálását felelősség mellett eszközölöm.

Fal-kárpitozást (tapétázást) eddig meg ismeretlen módszerrel, tartósságáért 10 évi jótállással elvállalok. Általam kárpitozott fal feregmentes.

Ragaszom el van látva fereg elleni szerrel, mely az emberi szervezetre nem ártalmas, azonban rovarok ellen gyors hatású.

Szíves bizalmukat továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

128 2-52 **DUCHONY és TÁRSA.**

50 évi siker!

Eszéki ARCZKENŐCS
és eszéki Szalvator-szappan

eltávolítja a szepilót, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES C. J. SZALVATOR-
ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arezkenőcs ára 70 fillér és 1 korona
1 drb Szalvator-szappan ára 1 korona.
1 tégely kézi paszta ára 1 korona 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 korona nagy doboz 2 korona
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekből és megfelelőnek tökéletesen a 71.012 számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN: 187 6-10

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Magyarnak **Pécs.** Németnek **Bécs.**

Né küldjük pénzünket külföldre, hazai iparunkat előmozdító céggel mindennemű arany és ezüst tárgyak, órák és minden e szakmába vágó cikkek sokkal olcsóbban, jobban és megbízhatóbban szerezhetők be, mint a külföldön.

20.000 elismerővel a világ minden részéből tanuskodik becsületes kiszolgálásomról. Nem tetsző tárgy ki lesz cserélve, vagy a pénz visszaadva, károsodás tehát kizárva.

Bérmálási állandó értékű ajándéktárgyak
aranygyűrűk, esküvői ajándékok a legnagyobb választékban és legjutányosabban kaphatók

SCHÖNWALD IMRE

arany-, ezüst- és ékszergyáros és magyar órásmester PÉCSEFT.

1. Magyar nemzeti tula ezüst remonteor óra horgony szerkezet, kettős fedéllel igen díszesen kidolgozva, Magyarország címere domborúan kivésve és gazdagon aranyozva 18 kor.
2. Szolgálati ébresztő nagyon erős csengéssel I-ső rendű minőség, fémtokban, magassága 20 cm. 5 kor. 20 fill.
3. Kuruz ébresztő 18 cm. magas, szépen fényezett nikkel tokban, horgony járással megbíz. szerk. 2 kor. 80 fill. Éjjel világító számlappal 4 kor. 80 fill.
4. Kötőjő nikkelt remont. finom sveiczi szerk. 7 kor. Dupla fedéllel 9 k. Ugyanaz sima kivitelben 6 kor. 40 fill.
5. Ujdonság!! Ezüst zománéz, darabja 1 kor. 80 fill.

Az órák 5 évi jótállással! **Nagy képes árjegyzék ingyen!!**

44 20-40

POLLÁK SAMU
aszfalt és beton-éptési vállalat KOLOZSVÁRT.

Alapított 1893. Telefon szám 104.

Elvállal nedves lakások aszárását tételt, kapubejáratok stb. természetes aszfalttal való burkolását. Készít cement és mozaik lapokat, szabadalmazott hernyolt cement fedéles-repeket, szabadalmazott Zisseller rendszerű sodrony betűt beton-osóvöket csatornázás és átvezetékekhez, szabadalmazott tűzmentes gipsztáblákat.

Ajánkosít járdák, eszékutak, csatornázások, beton gátak, turbina telepek, valamint granitto teraszó készítésére.

Vezérképviselője a Beotini cementgyárnak, valamint a budapesti magyar aszfalt részvénytársaságnak.

Elfogad megrendeléseket faocement fedések, metlachi lapok és egyéb díszes falburkolatokra, valamint saját módszerű aszfalt parketára.

127 2-26

E
St
tudó-
n levő
n áron
meg-
nélkül
zésénél
zését.
et elő-
köny-
ve
DE.
ségben
e)
b.rtok
áz, mag-
MELADÁS.
buda-
külföldi
ingatlan
terjedő
nek, ál-
koknak,
s nélkül
eréten.
talása.
ni
15.
Kizárólag kézimunka által készített cipők.

Biasini szálloda KOLOZSVÁRT.

Van szerencsés a n. é. közönséggel tudatni, hogy Kolozsváron, Erdély egyik legregibb szállodáját, a „Biasini” szállodat a f. évben átvettem, és a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem. Kényelmes olcsó szobák, kitűnő magyar konyha, tisztán kezelt borok, mecskelt árak, társas és magánkoosai minden vonatkoz. 50 lora istálló. A vidéki és környékbeli közönség találkozó helye.

48 kényelmes szoba.

Hiváló tisztelettel

126 2-52

RONAI A. JÁNOS.

Baumann Arnold gőzerőre berendezett asztalosárugyára GYULAFEHÉRVÁRT.

T. Cz.

Szíves figyelmébe ajánlom azt, hogy eddigi

nagy butorraktáramban

60 teljesen berendezett szalon, ebédlő, hálószoba stb. bármikor megtekinthető. — E vidék legnagyobb szőnyegraktára szalon- és futószőnyegeiben, nátkán található nem kevésbé nagy raktár hajlított székekben. — Diványok nagy választékban teljesen készen kaphatók. Kárpitos és díszítő-műhelyem kiváló szakértelmű munkáerőkkel van ellátva.

Ajánlom egyidejűleg saját készítményű galv. acélsodrony ágybetét és kocsiüléseimet. — Temetkezési intézetem a legmagasabb igényeknek is teljesen megfelelően van berendezve, mindenkor 100 sőt több koporsót tartok raktáron, köztük egy díszes üvegkocsit. Már a 100 koronát meghaladó temetéseknel új találmányú s higiénikus szempontból kiváló előnyvel bíró légfertőtlenítő készülékemet (desinfections-apparat) ingyen adom használatra.

Felvallalom, épület, butor, portál, bolt és gyógyszerárak berendezését; javítási s minden szakmába való munkálatokat. Mindennemű mázó munkák gyorsan és izlésen készítenek el.

97 4-52

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI

GAZDASÁGIBANK és TAKARÉKPÉNZTÁR P. T. NAGYENYEDEN.

Váltókölcsonöket ad 6%-tól kezdve.

Betáblázás mellett adott kölcsönei után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.

Törlesztési kölcsöneinek kamatlatát az összeg nagysága szerint állapítja meg.

Konvertálásokat gyorsan és előnyös kamattal bonyolít le.

Betétek után naptól napig 5%-ot fizet.

Hivatalos órák hétköznapokon

délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig.

149 13—*

LÉBER GYULA

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 12. sz.

Telefon 439

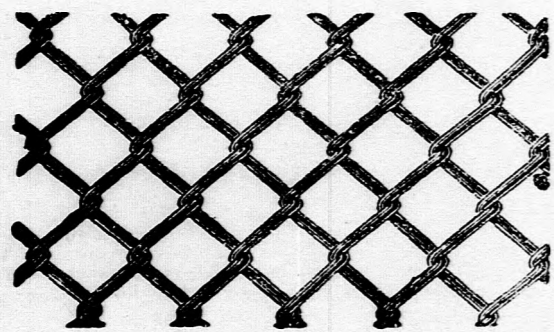
Több kiállításon kitüntetve.

Első erdélyi sodrony-szövetfonat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára.

OLCSÓ KERITÉSEK.

Ajánlja minden e szakmába való munkáit, ugymint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfontait, disz-kerítéseit és diszkapuit,

továbbá pinze, padlás felső világossági, magtár és éléskamara ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták szén, kocsz, kavics, föld és porond válogatáshoz, szikraforgó eséplő és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) stb. 27 20—52

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen.

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

MAROSVÁSÁRHELYT.

Teljesen befizetett részvényétre egy millió korona.

Fiókintézetek: Nyárádszeredében és Marosludason.

Jelzálogkölcsonöket nyújt 300 koronától kezdődően felelő törlesztést és kamatot magába foglaló részletekkel elleneben földbirtokra és nagyobb vidéki városokban levő házakra a becsérték feléig.

10 től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamat. Magasabb kamatu előző kölcsönök convertáltak. Minden kölcsön a leggyorsabban: rendszeren két hét alatt készpénzben folyósítatik. Leszámítol 6 hónapig lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legolcsóbb kamattal mellett.

Elfogad betéteket könyvekre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza. Előleget ad értékpapírokra és betarolt terményekre is.

Folyó számlai hitelt nyújt betáblázásra és más elfogadható biztosításokra.

Vásárol és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat; teljesíti törvényi megbízásokat és átutalásokat; káallit utalványokat és hitelleveleket a bel- és külföldre.

Az intézet képviselői továbbá a legregibb és legnagyobb biztosító intézetet a Trieszti Általános Biztosító Társaságot (Assicurazione Generale) és eszköztől, üveg- és jégkar, betörés elleni, továbbá élet- és baleset biztosításokat a legolcsóbb díj mellett.

222 3-52

KRASSOWSKY R.

női és férfi divat üzlet

GYULAFEHÉRVÁR, Európa szálló mellett.

Újonnan berendezett, a jelenlegi viszonyoknak megfelelő elsőrangú

férfi és női divat-üzlet

ahol a legjobb minőségű áruk kaphatók u. m. kész női és gyermek felsők, selyem, gyapjú és mosó női ruhakelmék, selyem és batist blous kelmék, Ernyők, derekfűzők, keztük, kalapok, fűzőny, szőnyeg, férfi- és női fehérneműk, pipere-cikkkek, belésárk és minden szakmába való divat-cikkkek a legjobban és legolcsóbban beszerezhetők. Vidéki megrendelések részére minták és árjegyzékek ingyen küldetnek. Valamint megbízottunk rendelkezésükre áll.

Kolozsvári fiókiintézetem női konfekcióban szintén a t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánlom. 65 52.

Tisztelettel tudatom a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy Tövis-utca 21 szám alatt

szijgyártó üzletemet megnyitottam

s minden e szakmába való új munkát és javítást is, u. m. díszes és egyszerű hámokat, nyergeket bőröndöket, vadászati felszereléseket, valamint minden apróbb díszs és egyszerű bőrmunkát, jutányos áruval finom és esinos kivitelben készítek.

Műhelyemben dus raktárt tartok hám, nyereg és bőraru készletből.

Vidéki megrendelések azonnal eszközölte'nek.

Kiváló tisztelettel

Csávássy Gyula

szijgyártó.

157 11-26

Első rendű úri szabó.

KLEIN D.
GYULAFEHÉRVÁRT.
(Az Európa szálloda mellett.)

Műhelyemben a jelen kori igényeknek teljesen megfelelő

férfi-divat

öltönyöket készítek. Szövetekből állandó készletet tartok nagy választékban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

64 18-52

Somatose

oldható hőstelenítő és kúsz tápanyagot tartalmazó (Gyulafehérvár és sz) modern szilikon, hűtőanyag oldható formában, a lehető legjobb erősítő szer gyenge, a táplálkozásban visszamaradt gyengeknek, mellbetegségeknél, idegbetegségeknél, gyermekbetegségeknél, gyermekgyógyászatban, angol kórban szenvedő gyermekeknek, gyógyulók-nak stb., stb.,

Vas-Somatose alakjában különösen sápkórban szenvedőknek orvosi-lag ajánlva. Somatose nagy mértékben emeli az életerét. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Festéktárolók orelőtt Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsonöket, felelő (tököt és kamatot magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 4 1/2% kamattal mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30 000 K — A törlesztés 100 felelő részletben történik; a felelő részlet minden 1000 K után 26 K 11 f.
- B. 5% kamattal mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20 000 K — A törlesztés 100 felelő részletben történik; a felelő részlet minden 1000 K után 27 K 16 f.
- C. 5 1/2% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 10 000 K.
- a) 41 évi törlesztésnél (52 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 29 K 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 31 K 08 f.
- D. 5 1/2% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 31 K 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 37 K 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 65 K 05 f.
- E. 6% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- a) 32 évi törlesztésnél (64 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 34 K 98 f.
- b) 23 évi törlesztésnél (46 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 39 K 81 f.
- c) 18 évi törlesztésnél (36 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 45 K 05 f.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 felelő részlet) a felelő részlet minden 1000 K után 50 K 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alatti házakra is adhatók; valamennyi kölcsön — az egyszerűsármindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egy-egy levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területéről kölcsonkérvények Lingner György úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Goldstein Mór

URISZABÓ

NAGYENYED, Főtér 15. Várépület.

Vagyok bator a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy helyben önállóítottam magam. Főtérre költöztem oda irányul, hogy t. vevőimet minden alkalommal a legpontosabban kiszolgáljam, a mit ugyan eddig sem mulasztottam el, a míg 2 éven át Berkovits Bela úr üzletében mint szabász alkalmazva voltam.

Ismérve a t. vevők kényes izlését, beszereztem a legelsőrendű gyárakból a legspeciálisabb szövetszövetmintákat, különlegességeket, miért is remélem, hogy t. vevőim pártfogását ki fogom érdemelni.

Még azt kívánom megjegyezni, hogy a t. kollegiumi ifjuságot nagy arkedvezményben részesítem, ugyszintén b. vevőimnek vasalásokat és kisebb javításokat mindenkoron gratis készítek.

Kiváló tisztelettel

209 5-10

Goldstein Mór.

FÖLDES JÁNOS

betonépítési, cement- és aszfalt iparvállalata

KOLOZSVÁR, Kossuth Lajos-utca 41. szám

Telefonszám 504.

Készít és raktáron tart: sima és sajított cement lapokat, Hornyolt-cement fedélcserpeket, gipsztáblákat.

Elvállal: nedves lakások gyökeres szárítása, tételek, járdák, folyosók, istállók, raktárak stb. aszfalttal való burkolását, egyszerű és díszes granitto teraszó cement- és metlachi lapokkal való burkolási munkálatokat,

vasbeton födémelek létesítését,

betoncsatornák, zsilipek, turbinatelek, hidak, medenczék, átereszek és gépalapozási munkák szakszerű kivitelét a legjutányosabb árak mellett. Legjobb minőségű 124 14-54

Brassói Portland Cement,

Román cement és gipsz eladása.

Építési szivattyúk kikölcsönzése

Előfizetési felté

helyben házhöz hordva v postán küldve

Égész évre
Fél évre
Negyedévre

Egyes szám ára

Hirdetések díj

□ centiméterenként 6 fi
dők és gyászok külön árak
ben részszámlák

Nyílt tér sora 40

Me

Tegnap volt a
évfordulója, mely
ünnepeltek.

Ez a nap a
dicsőségének és g
nepe.

A korona a ma
és egységének jel
ság forrása.

Szent István ko
narchizmust jelent
mányosságol.

A magyar nem
főbb palládiumát
koronában.

A magyar koro
dern, papiros elm
bázisa, éltető erej
száz esztendő
folyamatnak.

A korona nekü
nemzeti közhatalm
nelmi formáját lát
szerű jelképe a ki

Nem ékszer tel
fogalom. Oly érze
egész nemzetet, o
rok összeségét a
össze.

Több ily koron
a legnagyobb tiszt
nemzet minden fia

Szerencsés az a
törvénytisztelő, all
uralkodó viseli, m

Közi: Sz

A felső udvart k
1849 után hasznobé
nevű izraelita; azut
roly, ki alatt tisztta
azután In cze Lajo

Kálnoki János 1876
Átvevén az unitár
kezelését az uradaló
dalom nagyra gyara
vezeti az uradalom

Első jószágigazgató
szentiványi Szent
jelenleg Pálffy Dezs
bathy László. Hivatl
igazgató használ:

zönség jószágigazg
Az alsó udvarban
János, most mint is

Bemnek az 1849.
után, Czetz seregéve
vonult vissza késő
serege, 23-án Szelit

A január 30-iki s
Puchner cs. kir. al
Ladamsvölgyben tá
harcti koczká Bem

1869. július 6-án